

4. Полицарпова Е.В. Создание условий для повышения мотивации к овладению иностранным языком через использование игровых технологий.- <http://festival.1september.ru>
5. Сергиенко М. А. Мастер-класс по теме “Игровой метод в обучении английскому языку”. <http://festival.1september.ru>
6. Стронин М.Ф. Обучающие игры на уроках английского языка. М., 1984. – 111с.
7. Цетлин В.С. Реальные Ситуации общения на уроке. // Иностранные языки в школе. – 2000. – № 3.– С.24–26.

УДК 371.671(075.8):004.08:[63]

Кононец Н.В.

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ АГРАРНИХ КОЛЕДЖІВ ДО ПРОЦЕСУ РОЗРОБКИ ТА СТВОРЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПІДРУЧНИКІВ

***Анотація.** У статті розглядається актуальна на сьогоднішній день проблема теоретичної, практичної та методичної підготовки викладачів аграрних коледжів до процесу розробки та створення електронних підручників як засобу індивідуалізації навчання студентів. Наведені примірні тематичні плани семінарів для викладачів аграрних коледжів.*

***Аннотация.** В статье рассматривается актуальная на сегодняшний день проблема теоретической, практической и методической подготовки преподавателей аграрных колледжей к процессу разработки и создания электронных учебников как средства индивидуализации обучения студентов. Приведены примерные тематические планы семинаров для преподавателей аграрных колледжей.*

***Annotation.** The article tells about date issue of the day of theoretical, practical and methodical preparation of teachers of agrarian colleges to the development and creation of electronic textbooks process as facilities of individualization of teaching of students. The exemplary thematic plans of seminars are resulted for the teachers of agrarian colleges.*

Система вищої аграрної освіти за Болонськими стандартами надає важливого значення індивідуалізації роботи студентів. Але для більш ефективної реалізації цих завдань викладач повинен запропонувати студенту навчально-методичний комплекс дисципліни, довести студенту програму її вивчення, надати студентам методичні вказівки для самостійної роботи, індивідуальні завдання у формі творчих навчальних проєктів, підручник (який повинен бути створений за сучасними Болонськими стандартами), лабораторний практикум, задачник, тести різних рівнів складності.

Викладач повинен удосконалити дидактичну систему: привести її у відповідність не тільки до змісту дисципліни, але й врахувати психологічні особливості студентів, їх індивідуальні потреби та можливості.

Вирішенням проблеми індивідуалізації навчання студентів аграрних коледжів є розробка та створення електронних підручників (далі – ЕП) з усіх дисциплін, які викладаються у коледжі. Але звідси випливає не менш важлива проблема підготовки викладачів аграрних коледжів до процесу розробки та створення електронних підручників. Практика показує, що вирішення даної проблеми знаходиться у зародковому стані.

Проблема підготовки викладачів розроблялася у наступних аспектах: підготовка викладачів до інноваційної діяльності (С.Т. Шацький, А.І. Пискунов, З.І. Равкін); у дослідженнях, присвячених проблемі підготовки майбутнього вчителя до творчої педагогічної діяльності особливого значення надається організації науково-дослідної роботи студентів (О. Мороз, В. Сластьонін, Н. Філіпенко), формуванню в них умінь проєктувати, конструювати (В. Бондар), розвитку самодіяльності й самовихованню (В. Андреев, Л. Попов), використанню дидактичних ігор у навчальному процесі (Н. Посталюк), створенню педагогічних умов індивідуалізації професійної підготовки (М. Гриньова, О. Пехота), інтенсифікації навчання у вищому навчальному закладі (Н. Кичук); навчально-методичний комплекс підготовки викладача дистанційного навчання (В.М. Кухаренко); інформаційно-комунікаційні технології у професійній підготовці учителя технології (О.І. Тарасова); теоретичні основи створення і використання засобів інформатизації освіти (Д.Ш. Матрос, С.В. Панюкова, О.В. Зіміна., С.А. Христочевський); модель методичної підготовки учителів на базі Інтернет (А.Ю. Уваров); підготовка майбутніх учителів до використання сучасних Інтернет-технологій і комп'ютера в оцінювання результатів навчання (С.А. Марченко); системний підхід до підготовки учителів-предметників в області нових інформаційних технологій (Л.В. Лістрова); підготовка учителів інформатики до створення електронних підручників засобами мов програмування (Витухновська А.А., Трет'як Н.С.).

Аналіз літературних джерел та ресурсів Інтернет свідчить, що в основному розроблялися проблеми підготовки вчителів шкіл та ВНЗ III-IV рівнів акредитації, а проблема спеціальної підготовки викладачів

аграрних коледжів до створення електронних підручників ґрунтовно та систематично не вивчалася. Дана проблема на сьогоднішній день не була предметом спеціальних досліджень.

На жаль, ні педагогічні Вузи, ні інші ВНЗ I-IV рівнів акредитації, ні численні навчальні центри поки не приділяють такій підготовці належної уваги. Головна причина в тім, що така підготовка досить трудомістка, вимагає розробки нових методів і організаційних форм роботи із викладачами, пошук яких ще тільки починається [4]. Разом з тим, розробка моделей такої підготовки викладачів украй актуальна.

Ідея про необхідність теоретичної, практичної та методичної підготовки педагогів до створення електронних підручників, що будується на базі придбаних компетенцій в області використання інформаційно-комунікаційних технологій, сама по собі не нова. Більше того, для такої підготовки можна використовувати багато методичних матеріалів із уже існуючих [9,10].

Певні курси, тренінги, семінари, конференції, різноманітні методичні матеріали пропонують ресурси Інтернет, наприклад, Освітній портал <http://www.osvita.org.ua/courses/itstep/>, Група електронного навчання <http://elearning.fines.ru/products.htm>, Центр комп'ютерного навчання "Семіком" <http://www.semi.com.ua/>, тощо; центри дистанційної освіти, наприклад, Центр дистанційної освіти "Ейдос" <http://www.eidos.ru/courses/themes/23610/index.htm> пропонує курс "Електронний учебник: педагогические основы разработки", відкрита міжнародна система ILIAS <http://ilias.univ.kiev.ua/>, віртуальне навчальне середовище MOODLE <http://moodle.com.ua/>, які призначені для автоматизації та впровадження елементів дистанційного навчання у навчальний процес, пропонують віртуальне навчання та створення електронних підручників. Допмагають у вирішенні проблеми й Інтернет-форуми (наприклад, <http://conference.mdpu.org.ua/>), на яких викладачі обмінюються власним досвідом та мають можливість задавати актуальні питання. Переваги таких віртуальних курсів полягають у їх відкритості та доступності, але значними недоліками є те, що більшість із них платні і коштують аж ніяк не дешево та й орієнтовані вони значною мірою на викладачів-професіоналів в області комп'ютерної техніки. Звичайним же викладачам аграрних коледжів досить складно розібратися у структурі, матеріалах та методиці віртуальних курсів, платні ж курси, які пропонуються на Інтернет-ресурсах, загалом проводяться у великих містах (Київ, Харків, Донецьк та ін.), до яких теж потрібно добиратися за власний кошт та з відривом від основної роботи. Тому проблему підготовки викладачів аграрних коледжів до процесу розробки та створення електронних підручників такі курси не вирішують.

Долучаються до проблеми підготовки викладачів і курси підвищення кваліфікації, які пропонуються різними ВНЗ I-IV рівнів акредитації, школами підвищення кваліфікації, інститутами післядипломної освіти, методичними об'єднаннями ВНЗ I-II рівнів акредитації областей. Ними організуються і проводяться семінари із впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес, на яких можливі окремі питання, присвячені електронним підручникам. Але питання підготовки викладачів аграрних коледжів до розробки та створення електронних підручників залишається відкритим і потребує нагального розгляду та вирішення.

Метою даної статті є висвітлення питань, пов'язаних з підготовкою викладачів аграрних коледжів до процесу розробки та створення електронних підручників та особливостями створення електронних підручників як засобів індивідуалізації навчального процесу.

На сьогоднішній день гостро постає проблема розробки, створення та впровадження електронних підручників з різних дисциплін, які повинні включати усі основні дидактичні, методичні, наукові, та інформаційно-довідкові матеріали з акцентом на аграрний напрямок, оскільки аграрна освіта базується на широкому спектрі практичних занять. Такий електронний підручник дає можливість більш повно розкривати питання, оскільки в звичайних підручниках та навчальних посібниках дається далеко не повна інформація, а якщо розглядати ілюстративний ряд – то він взагалі далекий від досконалості. Використання електронних підручників дає можливість студентам отримувати необхідну інформацію в тому обсязі, у якому їм необхідно. При цьому всі методичні та дидактичні засоби, реалізовані в електронному підручнику (організація навчального матеріалу, вправ, методичних рекомендацій, тестового блоку тощо), заломлюються через призму особистості студента, його мотивів, потреб, здібностей, інтелекту. Адресовані студенту навчальні завдання повинні стимулювати його особистісну інтелектуальну активність без зайвого фіксування помилок, промахів, невдач [10].

Дисципліни аграрного напрямку мають свою специфіку: кожна тема, теоретичний чи практичний матеріал повинен нести зв'язок із практичним застосуванням отриманих знань. Студент повинен чітко бачити, де застосовується на практиці у аграрній сфері те, що він вивчає на даний момент. Для реалізації ідеї доцільно використовувати у електронному підручнику відеоматеріали. Також можуть бути використані посилання на адреси сайтів Internet, тематика яких збігається з тематикою, що розглядається. Це дозволить студенту необмежено глибоко занурюватися у вивчення актуальних для нього питань. Таким чином, сам студент визначає більш важливі для нього питання і має змогу вивчати їх більш детально.

Аналізуючи сучасний стан проблеми підготовки викладачів аграрних коледжів, можна зробити висновок: активну участь у процесі розробки та створення електронних підручників повинні взяти на себе власне самі викладачі аграрних коледжів, і не лише викладачі інформатики, але й викладачі інших

дисциплін, які забезпечують підготовку висококваліфікованих кадрів для аграрного сектору. Зрозуміло, що для цього викладачів слід ґрунтовно підготувати. Над вирішенням цих проблем активно працюють Навчально-методичний центр Міністерства аграрної політики України (далі – НМЦ) та педагогічні колективи аграрних коледжів.

Так, тільки у березні–квітні 2008 року на базі відділу педагогічного досвіду і творчості молоді ВСП НМЦ “Навчально-методичний центр” Міністерства аграрної політики України відбулися 11 майстер-класів з питань ораторського мистецтва та лекторської майстерності педагога і впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в навчально-виховний процес, учасниками яких стали 365 осіб із 112 аграрних вищих навчальних закладів, серед них: завідувачі методичними (педагогічними) кабінетами, активні учасники Виставки, молоді викладачі. Досвідчені педагоги, які уже мають певні здобутки на ниві створення електронних підручників, охоче поділилися напрацюваннями перед своїми колегами [4].

Запрошувалися до участі у майстер-класах викладачі аграрних вищих навчальних закладів із усіх регіонів України. Вони виступали в ролі студентів, щоб навчитися застосовувати на практиці кращі ідеї, надбання керівників майстер-класів.

На цих майстер-класах викладачі аграрних коледжів мали можливість ознайомитися з уже розробленими електронними підручниками з різних дисциплін, а також вчитися різним способам створення електронних підручників.

Досвід Навчально-методичного центру (НМЦ) показує, що створення електронних підручників у аграрних ВНЗ I-II рівнів акредитації рухається у кращому напрямку, але і не такими швидкими темпами, як того вимагає сьогодення. НМЦ відмічає, що електронні підручники розробляються і впроваджуються в Аграрному коледжі управління і права Полтавської ДАА, Рівненському аграрному коледжі, Каховському державному аграрному технікумі, Брацлавському агроекономічному коледжі Вінницького ДАУ, Сосницькому сільськогосподарському технікумі бухгалтерського обліку та ін. [5].

У статті Тетяни Ольховик, в.о. завідувачки відділу педагогічного досвіду і творчості молоді Науково-методичного центру аграрної освіти зазначено: “Викладачі знайомляться з новою технологією – технологією гіпертексту. Використання гіпертекстових посилань є обов’язковим при розробці електронних посібників, підручників. Одним натисканням клавіші користувач переноситься до потрібної йому частини документа або до нового документа. Наталія Кононець, викладач інформатики Аграрного коледжу управління і права Полтавської ДАА, поділилася досвідом створення електронних навчальних посібників та програмованих тестових завдань та навчила учасників майстер-класів створювати найпростіший електронний посібник у середовищі Word та конструювати тестові контролюючі завдання за допомогою тестових оболонки” [5].

Враховуючи вище зазначене, слід зробити висновок: викладачам не оминати створення і активного використання у навчальному процесі електронних підручників. Для більш ефективної реалізації цієї ідеї доцільно запровадити у своїх навчальних закладах для викладачів аграрних коледжів освітні студії, школи-семінари вивчення комп’ютерної техніки, міні майстер-класи тощо, залучаючи їхніх учасників до активної діяльності.

Наприклад, цикловою комісією математики, інформатики та комп’ютерних технологій Аграрного коледжу управління і права Полтавської ДАА неодноразово проводилися семінари для усіх викладачів коледжу, на яких викладачі побували у ролі студентів. Під професійним керівництвом викладачів інформатики педагоги вчилися основам роботи на комп’ютері, техніці роботи зі сканером, принтером, знайомилися з новинками апаратного забезпечення комп’ютера, вивчали текстовий та табличний процесори, програми створення презентацій, технологію запису інформації на компакт-диски, використання дискет та флеш-карт, вивчали комп’ютерну графіку та роботу з фотоматеріалами тощо. Крім того, викладачі фахових дисциплін мали змогу ознайомитися з електронними підручниками, розробленими автором даної статті, з таких предметів: “Інформатика та комп’ютерна техніка”, “Комп’ютерні технології в юридичній діяльності”, “Інформатика та комп’ютерна техніка. Навчальна практика”, “Інформаційні системи у менеджменті”, “Інформаційні системи і технології у фінансах”, “Комп’ютерні мережі та телекомунікації”, “Комп’ютеризація сільськогосподарського виробництва”, “Методи прогнозування, обробки інформації та прийняття рішень”.

Такі семінари дали змогу викладачам самостійно попрацювати з електронним підручником, на власному досвіді оцінити переваги індивідуалізації навчання засобами електронних підручників, визнати необхідність їх створення і активного впровадження. Важливим мотиваційним моментом реалізації цієї ідеї є надання можливості викладачам самостійно готувати зміст електронного підручника, теоретичний та практичний матеріали, методичні вказівки, демонстраційні відеофрагменти тощо, визначаючи найважливіші цілі і завдання відповідно до спрямування професійної підготовки фахівця аграрного сектору. Бажаючи навчитися створювати власні електронні підручники мали можливість пройти підготовку до процесу створення, відвідавши семінар “Вивчаємо комп’ютер”

Заняття розпочалися та проводилися під час зимових канікул, а потім 1 раз на тиждень (за необхідності). Запрошувалися усі викладачі коледжу, але бажаючих пройти таку підготовку виявилось

усього 10 викладачів коледжу. По закінченні семінару викладачами циклової комісії математики, інформатики та комп'ютерних технологій надавалися індивідуальні консультації, якщо у когось із викладачів у ході роботи виникали питання.

Викладачами інформатики був розроблений примірний тематичний план семінару “Вивчаємо комп'ютер”, який був розрахований на 42 години (таблиця 1), основною метою і завданням якого було формування у слухачів практичних навичок використання сучасних інформаційних технологій у науково-педагогічній діяльності.

Для досягнення поставленої мети у процесі викладання семінару вирішуються завдання практичного вивчення слухачами: можливостей сучасної комп'ютерної техніки; програмних засобів та їхніх можливостей у керуванні обчислювальними й інформаційними ресурсами в операційній системі Windows, а також пакета офісних і деяких інших програм; можливостей локальних, корпоративних і глобальних комп'ютерних мереж по віддаленому доступу й обміну інформацією, засобів одержання інформації з мережі Інтернет.

За підсумками вивчення слухач повинен уміти: працювати із програмами офісного призначення текстовими та табличними процесорами, графічними редакторами і засобами створення презентацій; використовувати антивірусні програмні засоби й програми архівації; працювати зі сканером і програмою FineReader; записувати інформацію на компакт-диски, використовувати дискети та флеш-карти; одержувати інформацію із серверів WWW у середовищі Інтернет, одержувати й відправляти електронну пошту.

Таблиця 1.

Примірний тематичний план семінару “Вивчаємо комп'ютер”

№	Назва розділу і теми	К-ть год.
1	Апаратне забезпечення комп'ютера. Будова і принцип дії обчислювальної системи.	2
2	Системне програмне забезпечення. – Загальна характеристика операційної системи Windows XP. – Основні настройки Windows. Панель управління. Робота з файлами і каталогами у Windows. – Службові та стандартні програми операційної системи Windows. – Віруси, антивірусні програми. Архівація даних. Архіватори.	8
3	Прикладне програмне забезпечення. – Текстові процесори. Текстовий редактор Microsoft Word. – Табличні процесори. Табличний процесор Microsoft Excel. – Системи створення презентацій. Microsoft PowerPoint. – Робота з графічними об'єктами. Графічні редактори та програми перегляду малюнків.	20
4	Система автоматичного перекладу та перевірки правопису. Програмні продукти Рута, Плай, Pragma.	2
5	Система автоматичної конвертації документів в електронний вигляд. Сканування текстів. Робота із ABBYY Fine Reader.	2
6	Накопичувачі. Робота з дискетою. Робота з флеш-картою. Робота з компакт-дисками. Програма NERO 7.0.0.0.	2
7	Комп'ютерні мережі. Глобальна мережа Інтернет.	6
	Знайомство з WordWideWeb (www) технологією на основі програми-браузера Microsoft Internet Explorer. Навігація у World WideWeb. Пошук інформації в Інтернет. Пошукові сервери. Електронна пошта. Створення власної електронної скриньки.	
	Всього годин на курс семінару	42

Пройшовши навчання за таким планом викладачі, за умови постійного набуття навичок роботи з комп'ютером і прикладними програмами, готові до переходу на більш складний рівень, а саме до реалізації гіпертекстової технології засобами текстового процесора Microsoft Word.

Пропонуємо примірний тематичний план проведення семінару “Гіпертекстові технології. Використання Microsoft Word 2003” по підготовці викладачів аграрних коледжів до створення електронного підручника за допомогою програми Microsoft Word 2003 (таблиця 2).

Метою семінару є ознайомлення викладачів з основами створення й використання електронних навчальних матеріалів.

Для формування у викладачів практичних навичок по розробці й застосуванню електронних підручників і посібників у реальній педагогічній практиці необхідно вирішити наступні завдання: представити слухачам цілісну картину необхідності створення електронних підручників; розглянути технології створення педагогічного сценарію електронних підручників; вивчити методи структурування й компонування електронних підручників й посібників; ознайомити з технологіями формування гіпертекстового середовища й дизайном інтерфейсів користувача електронних підручників.

За підсумками вивчення слухач повинен: мати уявлення про перспективи й концепції розвитку електронних підручників і посібників; мати уявлення про склад навчально-методичного комплексу дисципліни; володіти технологією підготовки комп'ютерних моделей, тренажерів, електронного лабораторного практикуму; пояснювати правила дизайн-проекування інтерфейсів користувача; знати сучасні вимоги до електронних підручників і посібників, його структури, основним характеристикам; уміти створювати електронний текст із гіперпосиланнями у Microsoft Word 2003; уміти включати до електронного підручника за допомогою гіперпосилань створені презентації у програмі PwerPoint 2003.

Таблиця 2.

**Примірний тематичний план семінару “Гіпертекстові технології.
Використання Microsoft Word 2003”**

№	Назва розділу і теми	К-ть год.
1	Поняття електронного підручника. Основні вимоги до структури, змісту, контенту. Вимоги до створення.	4
2	Робота з текстом. Форматування тексту. Вставки у текст.	4
3	Вигляд документа: Веб-документ.	2
4	Робота з фоном.	2
5	Гіперпосилання. Внутрішні та зовнішні. Закладки.	4
6	Художнє оформлення електронного підручника.	4
	Всього годин на курс семінару	20

У ідеальному варіанті слід було б запровадити для проведення семінар з питань вивчення цифрових технологій: цифрове фото, цифрове відео, технології фото- та відеозйомки, фото- та відеомонтажу. Викладачі, які вмітимуть самостійно фотографувати та здійснювати відеозйомку, зможуть створювати невеликі відеофрагменти для електронного підручника, які значно “оживлять” його, чим підвищать наочність представлення матеріалу.

Звичайно, кількість годин, відведених на ці семінари, досить орієнтовна. Зрозуміло, що чим більше годин виділено на практику, тим краще засвоїться матеріал, тим якісніший електронний підручник можна створити у майбутньому. Як показала практика, відсоток бажаючих викладачів відвідувати такі семінари, а отже долучатися до процесу розробки і створення електронних підручників, досить малий. Так, процес трудомісткий, займає багато часу та зусиль, але сьгоднішня аграрна освіта цього нагально потребує. Тому, на нашу думку, адміністрації аграрних ВНЗ I-II рівнів акредитації слід запровадити обов'язкові семінари по підготовці всіх викладачів цих закладів.

Не слід вважати, що пройшовши такі курси-семінари, викладач відразу створить електронний підручник. Це – кропіткий, трудомісткий та довготривалий процес, у ході якого викладачу будуть потрібні численні консультації, які надаються викладачами інформатики. Але такі курси, як підготовчий етап, є необхідною умовою ефективності процесу розробки, створення та впровадження електронних підручників у аграрних коледжах.

Слід відмітити, що після проведених у 2006-2007 навчальних роках семінарів у Аграрному коледжі управління і права Полтавської ДАА був створений електронний підручник з предмета “Статистика” викладачем економічних дисциплін та система комп'ютерних тестів з “Агрономії” викладачами аграрних дисциплін.

Долучаються до процесу підготовки викладачів й обласні методичні об'єднання та методичні об'єднання викладачів коледжів, проводячи семінари та науково-практичні конференції, присвячені впровадженню новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес.

Так, 12 березня 2008 року на базі Аграрного коледжу управління і права Полтавської ДАА відбулося засідання методичного об'єднання методистів ВНЗ I-II рівнів акредитації Полтавської області, на якому розглядалося питання “Електронний підручник: структура, зміст, основні вимоги”. На цьому засіданні було презентовано новий електронний підручник “Комп'ютеризація сільськогосподарського виробництва” для студентів спеціальності “Організація і технологія ведення фермерського господарства” та обговорено проблеми створення такого електронного підручника, його розповсюдження і впровадження та проблему підготовки викладачів коледжів до створення підручника такого рівня.

Аналізуючи сучасний стан проблеми розробки електронних підручників в аграрних коледжах, можна виокремити наступні фактори, які впливають на процес розробки і створення електронних підручників:

1. Технічний (наявність технічних засобів у коледжі: комп'ютерна техніка, периферія, локальні та глобальні мережі);

2. Програмний (наявність програмних засобів у коледжі: раціональне використання програмних засобів (продуктів, програм, носіїв), які є у наявності у коледжі; адаптація наявних програмних засобів до конкретних умов навчального процесу у аграрному коледжі; програмні продукти, які не потребують знань мов програмування та середовищ програмування, наявних у коледжі);

3. Кадровий (кадровий потенціал, викладачі, які можуть брати участь у створенні ЕП: сценарію для ЕП в цілому та для кожного блоку, теми підручника окремо; викладачі інформатики, які володіють необхідними знаннями та навичками роботи у програмних продуктах);

4. Методичний (наявність методичного забезпечення процесу розробки ЕП, та методична робота у напрямі реалізації технології гіпермедіа: методичні семінари, об'єднання, конференції, обмін досвідом тощо);

5. Соціально-педагогічний (власне бажання розробляти та створювати ЕП у коледжі).

На нашу думку, слід активніше організувати методичну роботу у самих аграрних ВНЗ I-II рівнів акредитації по підготовці викладачів до розробки та створення електронних підручників.

Методичну роботу у цьому напрямі можна проводити в індивідуальній і колективній формах, які різняться між собою використовуваними прийомами, спрямованими на вдосконалення майстерності викладача і педагогічного колективу загалом [6, 7]: відкриті заняття, взаємовідвідування уроків, предметні методичні об'єднання викладачів та циклові комісії, творчі (проблемні) групи у складі 5—10 добре теоретично та практично підготовлених викладачів, які працюють над розв'язанням проблеми створення електронних підручників, робота методичних кабінетів, семінари-практикуми, науково-методичні семінари, педагогічні читання та науково-практичні конференції.

Для цілеспрямованої підготовки до розробки та створення електронного підручника заздалегідь розробляють перелік навчально-довідкової літератури, освітніх сайтів в Інтернеті. Методичне об'єднання коледжу складає перелік науково-методичної літератури для викладача, що також допомагає йому розібратися в сучасній методичній літературі.

Науково-методичні посібники та методичні рекомендації по створенню електронних підручників сприяють не тільки їх активній розробці, але й професійному зростанню та вдосконаленню педагогічної майстерності викладача, підвищенню ефективності навчально-виховної діяльності взагалі.

Такі матеріали на допомогу викладачам повинні мати у своєму розпорядженні методичні кабінети. До їх розроблення доцільно залучити всіх педагогів аграрного коледжу.

Доцільно скористатися досвідом діяльності експериментальних педагогічних майданчиків. Відповідно до "Положення про експериментальний педагогічний майданчик" (1993) такі майданчики створюють для реалізації педагогічних ініціатив, спрямованих на оновлення змісту, впровадження принципово нових технологій у практику закладів освіти. Ініціатором створення може бути будь-яка особа чи заклад освіти [1].

З огляду на зростаючу роль електронних підручників у навчальному процесі аграрних ВНЗ I-II рівнів акредитації, одним із перспективних напрямів роботи педагогічного колективу має стати активна підготовка викладачів коледжів до процесу розробки та створення електронних підручників та власне сама їх розробка, забезпечення умов для подальшого ефективного використання у процесі індивідуалізації навчання.

Підготовка викладача до роботи із комп'ютером, сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями в черговий раз довела важливість функціонування цілісної системи розробки, створення і впровадження електронних підручників.

Як попередню необхідну умову для реалізації цих завдань слід відмітити наявність у аграрних коледжах оснащення всіх об'єктів і суб'єктів навчального процесу засобами комп'ютерної техніки і комунікацій, наявність або створення комп'ютерних мереж різних рівнів (локальних, регіональних, глобальних), ефективне використання інформаційних і комунікаційних технологій викладачами, оптимізація використання ресурсів мережі Інтернет для розв'язання поставлених задач, формування у викладачів умінь і навичок ефективного застосування комп'ютерної техніки шляхом підготовки педагогічних працівників з огляду на досконале оволодіння сучасними комп'ютерами.

Таким чином, створення електронних підручників є важливим засобом значного підвищення ефективності індивідуалізації навчання. Саме на цій основі створюється реальна можливість для підготовки викладачів аграрних коледжів, які мають широку ерудицію і динамічний тип мислення, володіють ефективними методами пошуку та обробки інформації, уміють раціонально застосовувати засоби комп'ютерної техніки й комунікацій у професійній діяльності.

Підготовка викладачів аграрних ВНЗ I-II рівнів акредитації до розробки та створення електронних підручників теж важливий та досить трудомісткий процес, який базується у першу чергу на бажанні самого викладача, але є вимогою часу.

Література

1. Наказ Міністерства освіти України від 16.12.1993р.№451 “Положення про експериментальний педагогічний майданчик”
2. Гуржій А.М., Жук Ю.О. Засоби навчання і нова парадигма освіти //Нові технології навчання. – К.: ІЗМН, 1997. N 19. -С. 30 – 34.
3. Семенишена Р.В. Сучасна освітня парадигма – як один з елементів побудови дидактики //http://kpdu.edu.ua/forum/index.php?
4. http://www.agronmc.com.ua/nmc/07.html
5. Ольховик Т.О. http://www.agronmc.com.ua/exhibition/05_1.html
6. www.ped.sumy.ua
7. http://uazakon.com/document/spart36/inx36753.htm
8. http://westukr.itgo.com/zmist_do_posibnyk.html
9. Зимина О.В. Печатные и электронные учебные издания в современном высшем образовании: Теория, методика, практика. – М.: Изд-во МЭИ, 2003.
10. Педагогічні технології: теорія та практика: Навчально-методичний посібник / За ред. проф. М.В.Грицької. – Полт.держ.пед.ун-т. імені В.К.Короленка. – Полтава, АСМІ: 2007. – 232 с.
11. Уваров А.Ю. Электронный учебник: теория и практика. – М: Изд-во УРАО, 1999.

УДК 371.132

Коробчук Л.І.

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО ІМІДЖУ ФАХІВЦЯ-ЕКОЛОГА

Анотація. У статті розглядаються теоретичні та практичні аспекти формування професійно-особистісного іміджу майбутнього спеціаліста-еколога з використанням інноваційних технологій навчання.

Аннотация. В статье рассматриваются теоретические и практические аспекты формирования профессионально-личностного имиджа будущего специалиста-эколога с использованием инновационных технологий обучения.

Annotation. The article tells about the theoretical and practical aspects of forming of professionally-personality image of future specialist-environmentalist are examined with the use of innovative technologies of studies.

Інтеграційні процеси, що відбуваються в Україні на політичному, соціально-економічному, науковому та освітньому рівнях, входження її у єдиний європейський простір, безумовно, визначають відповідний розвиток системи вищої освіти. У цих умовах саме рівень та якість підготовки кадрів стають найважливішими чинниками та необхідною передумовою ефективного вирішення завдань економічного розвитку держави.

Сьогодні необхідний фахівець “нового типу” – професійно і соціально мобільний, який має глибокі професійні знання за фахом, володіє економічними і правовими знаннями; здатний до технічної та соціальної творчості, самовдосконалення, готовий до роботи в ринкових умовах праці та до гострої конкуренції.

З цього погляду вкрай відповідальні завдання постають перед вищою школою, яка готує фахівців-екологів. Забезпечення якісної підготовки фахівців можливе тільки за умови максимального наближення навчального процесу до майбутньої сфери діяльності фахівця. Підготовка майбутніх фахівців відповідної компетенції та кваліфікації з урахуванням особливостей сучасного розвитку українського суспільства вимагає оновлення традиційних методів навчання у вищих закладах освіти.

Мета даної статті полягає в тому, щоб на основі аналізу педагогічних технологій обґрунтувати сучасні підходи до використання інноваційних технологій в процесі формування професійно-особистісного іміджу майбутніх спеціалістів-екологів.

Проблема пошуку та удосконалення методів і прийомів активізації пізнавальної діяльності студентів у вищих навчальних закладах привертала увагу багатьох дослідників. Обґрунтуванню підвищення ефективності процесу навчання присвячені праці вітчизняних науковців А.М. Алексюка, Ю.К. Бабанського, В.О. Онищука та інш. Значний внесок у розв’язання даної проблеми мають напрацювання зарубіжних вчених Т. Берда, Дж. Болдуїна, М. Коула, Ж. Піаже, Е. Ріньяно, Г. Сайкса, Л. Шульмана.